POKROK ZÁPADU

PUBLISHED WEEKLY.

Published by Pokrok Publishing Co., 1309-1311 Howard St.—Tel. 2913.

Subscription by mail, - $1.00 per year.

Vychází každou středu.

Vydává: Vydavatelská Spol. Pokroku.
1309 1311 Howard ul. — Telefon 2913.

Předplatné:

V místě s dodávkou do domu	$1.50
V místě, s dodávkou poštovní	$1.00
Poštou pro Spojené Státy a Kanadu	$1.00
Čech	$1.50

Oháňky.

Drobné a různé oháňky uveřejňujem pouze ten, když peníze k objednávce přiloženy jsou. Za drobné oháňky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, čítáme 75 centů za třikrát. Za úmrtní oháňení, blahopřání, úmrtí a jiná, čítáme $1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Nechť každý proto přiloží objednávce tolik peněz, jak velkou oháňku míti si přeje. Ceny oháňek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání.

Zásilky peněz

Jsou nejbezpečnější, když se koupí na poště neb expresu "Money Order" a týž nám se zašle. Též v registrovaném dopise aneb poštovkou bankovní jest zásilka jistá. Kdo chce platiti "checkem" na bank, nechť zašle 25 centů více, proto že tolik musíme platit banku za kolekci, aneb ať koupí směnku (draft) na Omahu, Chicago neb New York. Na místě drobných peněz přijímeme též 1 i 2 centové kolky. Všechny zásilky nechť jsou zaslány pod jednoduchou adresou pouze takto:

Pokrok Západu,
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 20. srpna 1902.

Republikánský státní lístek.

Za guvernéra	JOHN H. MICKEY
Za místoguvernéra	E. G. McGILTON
Za pokladníka	PETER MORTENSON
Za sekretáře	G. A. MARSH
Za auditora	CHARLES WESTON
Za školdozorce	WILLIAM K. FOWLER
Za nejvyššího návladního	F. N. PROUT
Za komisaře veř. pozemků	G. D. FOLLMER

KUBA VSTUPUJE NA STAROU CESTU evropských států. Počíná se dlužit.

DEMOKRATÉ PATRNĚ POTŘEBUJÍ služeb nějakého politického J. Pierponta Morgana, aby je sloučil v celek.

AMERICKÉ NEBEZPEČÍ SE HRNE TAKÉ už na Německo. Korunní princ se tam zamiloval do hezké Američanky.

PŘIROZENĚ ŽE DNES PO UTVOŘENÍ trustu s hospodářskými stroji, se farmeři táží: jak pak bude asi s námi hospodařit?

V NEW YORKU BYL CHYCEN NAPODOBITEL Pata Crowea. Proto se také dal chytit. Pravý Pat Crowe se chytit nedá.

BURŠTÍ GENERÁLOVÉ MĚLI SVŮJ kalich utrpení ve válce, ale nyní na cestách po Evropě se jim všude podává kalich přátelství.

PODAŘÍ-LI SE PENNSYLVANSKÉMU senátoru Quayovi urovnati stávku uhlokopů, budou mu všechny staré hříchy odpuštěny a zapomenuty.

TEN MARK HANNA, JEHOŽ V POSLEDNÍCH dvou kampaních demokraté představovali dělnictvu jako bubáka, počíná se dělnictvu nyní líbiti. My říkali již dávno, že Mark je mnohem lepší nežli ho nepřátelé jeho dělají.

PUŠKY NA JEDNÉ STRANĚ A SUROVÁ bezohlednost uhelných baronů na druhé straně a mezi nimi stojí ubozí uhlokopové a rodiny jich hladoví a kdo se může diviti, že v takové situaci nezachovají klid svých myslí.

JEDEN ZDRAVOTNÍ ÚŘEDNÍK V CINCINNATI prohlásil boj proti špinavým "zeleňákům", že prý se jimi roznáší zárodky nemoci. Jestli má někdo nějaké špinavé "zeleňáky" a bojí se, aby z nich neonemocněl, ať nám je pošle, my ochotně vezmeme ten risk na sebe.

STRÝČEK RUSSELL SAGE JIŽ BRZY umře, neboť přichází na myšlénky, které mu byly dříve úplně cizími. Onehdy se ku př. vyjádřil: "Čím lépe zachází korporace se svými zaměstnanci, tím lepších docílí výsledků." Strýček si patrně myslí, že je lépe se napraviti pozdě nežli nikdy.

CESTOVATEL DE WINDT NALEZL V severní Sibiři osadu, jejíž obyvatelé po třicet roků již neměli žádného spojení s ostatním světem a nevěděli o událostech se sběhších ani toho nejmenšího. Obyvatelé této osady se patrně vrací k prvotnímu stavu člověčenstva, kdy člověk žil pouze pro svůj žaludek.

PRESIDENT ROOSEVELT OZNÁMIL, ŽE člen nejvyššího soudu, Gray, se vzdal úřadu následkem příliš vysokého stáří. Na jeho místo dosazen byl Oliver W. Holmes, přísedící nejvyššího soudu státu Massachusetts. Holmes jest 61 roků stár a synem slavného lékaře a básníka. V občanské válce se vyznamenal a několikráte byl poraněn. Jako soudce slyne Holmes svojí moudrostí a bude tedy čestným náhradníkem za Graye. V nynějším složení svém sestává nejvyšší soud ze starců, neboť většina jich blíží se již k sedmdesátce a někteří jsou ještě starší. Nejmladší z těchto soudců, White, narozen byl r. 1845 a s Holmesem bude jaksi tvořiti mladší živel v tomto nejvyšším soudním tělese Spoj. Států.

SOBOTNÍ CHICAGSKÝ NÁROD PŘINÁŠÍ tuto redakční poznámku:

"Denní Hlasatel" měl by si vzíti "copyright" na mordování češtiny, aby se mu nemohla omažská "Osvěta" míchat do řemesla. Soudní zpravodaj našeho "největšího" žurnálu dostal konkurenta ve škrabákovi, který pomáhá mordovat "profesoru" Kostoryzovi "Osvětu" následujícím způsobem: Zde uvádí "Národ" celou zprávu o nové pol. komisi, která se důstojně druží k té "spotřebě souchotin," již si Osvěta ufízla tak nesmrtelnou ostudu a pak Národ dokončuje svoji poznámku touto větou:

"Jestli "Spolek českých žurnalistů" myslí s povznášením naší žurnalistiky upřímně, měl by se předem zasadit o to, aby u našich časopisů nebyli v redakcích zaměstnáváni lidé, kteří nedovedou sesmolit ani jednu pořádnou větu dohromady."

V týž den, kdy "Národ" přinesl tento protest proti mordování češtiny, měl "Hlasatel" referát o přátelské zábavě, již pořádal manager Korbelovy firmy v Chicagu, p. Fučík, na počest "Českého kvartetta" a referát ten měl by se nechat zvěčnit na výstrahu, jaké do nebe volající hříchy na češtině dovede páchati "Hlasatel". Je to smutný úkaz nevyspělosti chicagského čtenářstva, že toto podporuje plátek, který nemá žádné zásady a v němž jedině to stojí za čtení, co jest vystřiženo z českých časopisů.

DRŽ ČELO JE LEPŠÍ NEŽLI POPLUŽNÍ dvůr, říkával nebožtík Skrejšovský, jeden z nejgenialnějších novinářů českých a takovým držým čelem patrně vyniká také poštovní zloděj Charles F. Neely, který tak pěkně hospodařil v poštovním úřadě Havaně. Neely si patrně myslel, že úřad je jeho vlastnictvím a "šetřil", kde jen mohl a peníze ty ukládal si na banku v Muncie, Ind., odkud pocházel a vklad Neelyho rostl tak utěšeně jako rakouský dluh. Vláda tomu "šetření" však nechtěla rozuměti a za nějakou dobu Neelyho i jeho soudruhy v zlodějství chytila a všichni tři postaveni byli před soud a odsouzeni na deset roků do žaláře. Kubánci z radosti a z vděčnosti za svou samostatnost za nějakou dobu Neelyho a druhé dva poštovní zloději omilostnili a tak se znovu osvědčilo přísloví, že malí zloději se věší a velcí se vozí v kočárech. Když Neely byl zatčen, měl u sebe $6,500 hotových peněz, které mu byly odejmuty a poslány poštovnímu úřadu do Washingtonu a nyní Neely s drzostí kapitálního zloděje žádá, aby mu ty peníze byly vráceny a poněvadž nebylo dokázáno, že peníze ty byly částí Neelym ukradených poštovních fondů, budou mu muset bezpochyby být vráceny. A Neely až se navrátí do Muncie, bude tam zase "váženým občanem", poněvadž bude mít peníze.

NÁŠ NEBRASSKÝ SPOLUOBČAN, William J. Bryan, počíná opět flirtovati se starou pannou demokracií, neboť se v těchto dnech vyjádřil, že více nebude kandidátem presidentství v r. 1904, ale že později jím zase může býti. Ovšem do roku 1908 se může mnoho změnit. V roce tom bude se Bryan nalezati stále ještě v plné životní své síle, neboť bude teprve 48 roků stár, v kterémžto stáří byl Grover Cleveland poprvé inaugurován jako president Spojených Států. V r. 1912 bude teprve 52 roků stár a bude ještě o něco mladším nežli byl McKinley, když byl inaugurován. V r. 1916 bude 56 roků stár (v tom stáří byl Cleveland podruhé zvolen) a Bryan bude tedy jen o rok starší nežli byli: Van Buren, Taylor a Benjamin Harrison, když byli zvoleni presidenty této země. V r. 1920 dospěje k 60 letům a bude vzdor tomu ještě mladším nežli byl John Adams, Andrew Jackson a James Buchanan, když byli zvoleni presidenty Spojených Států. Tak Bryan může být věčným kandidátem presidentství až do r. 1928, podá-li mu stará panna demokracie k tomu ruku. On sice byl již dvakráte poražen, ale to se stalo i jiným kandidátům Henry Clay byl ve skutečnosti třikráte poražen a i v tom bude pro Bryana sláva, když překoná rekord Clayův, co lze s jistotou očekávati, bude-li věčným kandidátem presidentství.

JSOU RŮZNÉ CESTY, JAKÝMI RŮZNÍ lidé zvětšují své jmění; některé jsou poctivé, jiné nepoctivé. O takovýchto dvou cestách přinesly denní listy v minulém týdnu podrobné zprávy. V jedné z nich bylo vylíčeno, že farmeři tří států a sice jižní a severní Dakoty a Minnesoty zvětšili letos své jmění o 300 milionů dollarů. Toto jmění jich bylo zvětšeno pracným, lopotným vzděláváním půdy a obnos ten, vytěžený prací rolnictva těchto států, byl skutečným rozmnožením bohatství této země, neboť on přispěje k rozšíření našeho obchodu, k udržení nynější prosperity a přispěje též k utvrzení spokojenosti a štěstí v rolnické třídě těchto států. A nyní pohlédněme ke druhé cestě, jak množí lidé u nás dělají peníze. Několik bursovních špekulantů dostalo do ruky majetek veliké dráhy Rock Islandské. Cena této dráhy byla odhadnuta na $75,000,000, ačkoli ve skutečnosti jest mnohem menší, poněvadž již ve starých akciích nalezlo se nadbytek vody. Avšak s tím bursovní ti špekulanti nebyli spokojeni a z těchto 75 milionů dollarů pomocí tiskařských lisů udělali 225 milionů dollarů. Majetek této dráhy nemá větší cenu nežli měl dříve, ale bursovní ti spekulanti obohatili se beze vší práce o 150 milionů, které si natiskli v akciích a jež nyní budou prodávati a budou hleděti k tomu, aby vysokými dopravními sazbami vytěžili co nejvíce zisku, by mohli platit dividendy z tohoto tak strašlivě rozvodněného kapitálu. To jest cesta nepoctivá, takové zločinné manipulace těchto bursovních žraloků měly by být zákonem zastaveny.

Nový trust s hospodářskými stroji.

Při zakládání všech trustů a průmyslových sdružení organisátoři těchto ujišťovali spotřebovatele, že úspory, přivoděné soustředěním a jednotnou správou, učiní výrobu lacinější a tím že dostane se spotřebovatelům lacinějších výrobků. Ale dosud ani jediný ze založených trustů nesplnil své sliby a ty levnější výrobky se ještě na trhu neobjevily. Při soustředěné správě byly sice učiněny úspory, avšak tyto úspory pohlceny byly placením úroků na vydané trustovní bondy a na placení dividend na rozvodněné akcie a spotřebovatelé čekají marně na splnění slibů, jež organisátoři trustů učinili.

Konečně objevil se v těchto dnech trust, jehož akcie nejsou tak strašlivě rozvodněny. Jest to "Mezinárodní společnost pro výrobu hospodářských strojů", jejíž základní kapitál obnáší 120 mil. dollarů. Trust tento byl utvořen bez obvyklého přispění syndikátu new-yorských finančníků a tím již zakladatelé jeho ušetřili mnoho milionů, jež si vždycky syndikát za své služby ponechává v akciích, kteréž pak rozprodává obecenstvu.

Tento trust s hospodářskými stroji nevydá žádných akcií, nýbrž tyto zůstanou v držení majitelů továren, kteříž se v tomto trustu spojili a tím zakladatelé získali opět druhou výhodu, že trust nestane se hříčkou bursiánů v newyorské Wall ulici.

Organisátoři tohoto trustu s hospodářskými stroji prohlašují také, že spojili se jedině za tím účelem, aby soustředěním pod jednotnou správou přivodili lacinější výrobu a tu rolnictvo záhy se přesvědčí, zdali tento slib bude splněn, aneb zdali ty sliby zůstanou chyby, tak jako u všech předcházejících průmyslových sdružení.

Organisátoři uvádějí také ještě jiný důvod pro utvoření tohoto trustu a sice, že založen byl proto, aby cena hospodářských strojů nebyla zvýšena. Továrny následkem prý stálého zvyšování ceny surovin byly by donuceny zvýšiti ceny strojů a to lze předejíti prý jedině úsporami v soustředěném řízení trustu. To jest skutečně důvod, který zasluhuje uvážení se strany rolnictva, a slib, že ceny strojů zůstanou ty samé, jaké jsou nyní, jest nový a uvidíme, zdali nový tento slib bude dodržen, aneb zdali bude zrušen.

V čele tohoto trustu jsou dva obrovské chicagské závody, kteréž jsou známy po celém světě. Tyto závody vyvinuly se z malých, nepatrných počátků a následkem obrovského hospodářského rozvoje této země vzrostly na největší závody svého druhu na světě.

Stroje McCormickovy a Deeringovy jsou známy v každém konci světa, kde hospodářství pokračuje s duchem času.

Charter tohoto trustu jest sice vyzdvižen v New Jersey, avšak hlavní úřadovna tohoto nejnovějšího sdružení bude v Chicagu.

Jestli tento trust splní své učiněné sliby, bude bílou vránou mezi ostatními trustovními vranami.

Louisianští bavlnáři chtějí se spojiti v trust a prodati svou bavlnu jen za vlastních podmínek. Farmer byl vykořisťován trusty tak dlouho, že konečně chce trustům dát užívati jich vlastní medicinu.

Poslední slovo k té honbě za vidinami.

Mimovolně dostali jsme se do přátelského sporu nejprve s váčeným naším dopisovatelem p. Vojt. Chládkem a nyní s p. Fialou a k obhájení našeho správného stanoviska jsme nuceni podati p. Fialovi ještě další doklady, že honba za vidinami v naší praktické době je zbytečným mařením času a že nevede k ničemu jinému nežli k nejtrpčímu zklamání.

Pan Fiala spoléhá na utvoření třetí strany, strany dělnické čili sociální a v této své důvěře dokonce vyslovuje naději, "že se může stát, že těm dvěma hlavním stranám veslo vlády vyklouzne, že nebudou ani vědět, jak se to mohlo přihodit".

Víra p. Fialova jest patrně větší nežli víra sv. Pavla, který s ní chtěl pouze hory přenášeti, kdežto p. Fiala chce se svou vírou dokázati, že vzdušný jeho zámek lze ve skutečnosti zbudovati.

Nuže, pohlédněme, co nám dokazují prostá fakta. Dnes máme již utvořeny dvě dělnické strany, totiž sociálně-demokratickou a sociální a p. Fiala spoléhá tedy na utvoření ještě nějaké třetí dělnické strany. Dvě stávající dělnické strany stojí nepřátelsky proti sobě a potírají se na vzájem—jak může p. Fiala spoléhati, že by se spojily a splynuly snad s nějakou třetí, nově utvořenou stranou?!

Veliká většina amerického dělnictva, zde rodilého, jest zaujata proti sociální myšlénce a nejlepší důkaz o tom podala poslední konvence unie typografů, odbývané v těchto dnech v Cincinnati. Typografové náleží rozhodně k nejintelligentnější a nejpokročilejší části našeho dělnictva a pan Fiala si může přečísti, jakou ostrou resoluci přijala konvence typografů proti socialistickým zásadám. A nyní se tážeme: kde béře p. Fiala podklad, aneb z čeho čerpá tu obrovskou svoji víru v utvoření mohutné sociální strany, když tak intelligentní část organisovaného dělnictva sociální zásady zavrhuje?!

Americké, zde rodilé, dělnictvo jest proti socialismu zaujato a s přistěhovalým dělnictvem nevypadá to mnohem lépe a zvláště ne mezi námi Čechy. V tom ohledu podáme panu Fialovi ještě jeden pádný toho důkaz.

Sociální strana staví v každých volbách v Chicagu své kandidáty do pole. Tam vychází dobře řízený český socialistický týdenník, Spravedlnost, kterýž jest zároveň orgánem českých unií a dalo by se tedy očekávati, že ve wardách, většinou Čechy obydlených, obdrží socialističtí kandidáti slušný počet hlasů.

Warda 10. jest více nežli ze dvou třetin česká; zde bydlí pouze čeští dělníci, maloobchodníci a řemeslníci, jichž zájem je společný. Warda ta má téměř 10,000 voličů a nuže, jak v této wardě pochodil socilaistický kandidát v posledních volbách?

Dostal v této ohromnou většinou české a dělníky obydlené wardě ani ne *200 hlasů!*

Jestli při tomto přímo řvoucím faktu se víra p. Fialova neotřese, pak nevíme, co by jí dovedlo otřásti....

Pan Fiala spoléhá i na součinnost farmerů při utvoření této strany, zapomínaje, že zájmy třídy dělnické a farmerské se v mnohých bodech sráží. Farmer jest zaměstnavatelem a tím již stojí proti dělníku, farmerův prospěch leží v tom, aby ceny jeho výrobků vstoupaly, dělník si přeje jich klesání a tak ještě v mnohých jiných bodech se zájmy těchto dvou tříd protínají a dvě tyto třídy bylo by těžko s jednou platformou spojiti.

Z fakt zde uvedených snad i p. Fiala sezná, že utvoření třetí strany v nynějších dobách jest holou nemožností. Ovšem několik socialistů může zorganisovati nějakou stranu, ale ta umře, sotva že se narodila, tak jako již mnoho jiných stran, jež v této zemi byly utvořeny.

Pan Fiala poukazuje na to, že v Rakousku zavedla vláda pro horníky devítihodinovou pracovní dobu a že prý zdejší vládě nenapadne, aby pro dělnictvo něco učinila. Mezi dělnictvem evropským a zdejším jest veliký rozdíl. Tam dělník nějaký ten ústupek dostane od vlády jako almužnu, zde si dělník své právo vybojuje a dělnictvo zde zaujímá daleko jiné, důležitější postavení nežli v Evropě.

Dělnictvo zdejší vybojuje si další zlepšení svých poměrů a sice ne politikou, nýbrž důkladnou organisací, která je základem budoucnosti dělníka.

Každý má právo míti ideály, jen že mezi ideály je rozdíl. Jsou ideály splnitelny a jsou nesplnitelny a k takovým náleží ideál páně Fialův o utvoření třetí strany a proto pracovati o uskutečnění takového nespolehlivého ideálu a zapomínati na přítomnost bylo by neomluvitelným hříchem, páchaným na dobru vlastním a na dobru našich rodin.

Kdo tak činí, ten podobá se onomu českému Vaškovi, který dnem i nocí kopal v hoře velikou díru.

Jednoho dne přišel k němu pan farář a tázal se ho: "Co to děláš, Vašku?"

"Hledám zlato, velebný pane!"

"Ale vždyť v té hoře žádné není," povídá farář.

"Ať je nebo není," odvětil na to tvrdohlavý Vašek, "já kopat nepřestanu."

A tak jest to zrovna s těmi idealisty, kteří se domnívají, že dnes jest zde možno zorganisovati nějakou třetí stranu, která by mohla míti nějaký vliv na utváření se politických poměrů této země.

Za jeden dollar!

Dělnická statistická kancelář státu Massachusetts získala si skutečnou zásluhu uveřejněním přesné statistiky jak mnoho životních potřeb bylo možno koupiti za jeden dollar v různých obdobích v posledních třiceti letech.

Úřadní vyšetření této kanceláře se sice omezuje jedině na stát Massachusetts, avšak v celku vzato, číslice ty hodí se k poměrům ve většině států, neboť hlavní předměty životních potřeb jako: mouka, maso, sádlo, máslo, brambory, káva, cukr, uhlí, látky atd. se řídí stejným stoupáním a klesáním v celé zemi.

Z veliké hromady číslic vybrali jsme jen některé, které se týkají těch nejpotřebnějších předmětů a dle toho za jeden dollar se mohlo a může dnes koupiti:

	V r. 1872.	1897.	1902.
Pšeničné mouky lb.	15.38	34.48	43.48
Rýže lb.	8.93	12.82	12.66
Tresky lb.	12.20	13.89	10.00
Čaje lb.	1.46	2.16	1.95
Kávy pražené lb.	2.35	3.57	3.72
Cukru pískového lb.	8.34	17.86	18.87
Sádla lb.	6.77	12.66	7.58
Másla lb.	2.55	4.13	3.30
Uhlí lb.	217.39	333.33	300.48
Hovězího na roštěnku lb.	5.26	6.85	5.71
Jehněčího z kýty lb.	5.26	8.55	6.17
Vepřového masa lb.	8.00	10.00	7.19
Bramborů bušlů	0.97	0.99	0.87
Mléka kvartů	14.50	17.86	15.87
Vejce tuctů	3.33	4.27	3.65
Fazolí kvartů	10.52	14.29	10.00
Švitingu obyč. yard	6.25	11.76	11.49
Plátna bavl. yard	5.13	10.31	6.21
Tišt. kartoun yard	8.60	18.87	17.24
Pár těžkých bot stál	$3.95	$2.05	$1.99

Dle těchto číslic lze na první pohled rozeznati, jakou měl kupní hodnotu dollar v posledních třiceti letech a jaká změna se stala s kupní jeho hodnotou v posledních pěti letech.

V celku kupní hodnota dollaru jest daleko větší nežli byla před třiceti roky, ale jest menší nežli byla před pěti roky.

Dělník, který dnes tolik dollarů prací svých mozolných rukou vydělá jako jeho otec před třiceti roky, jest na tom lépe a může také lépe žíti nežli žil tento z výtěžku své práce. Kdo však dnes nevydělá více o 10 až 12 procent jako vydělával před pěti roky, jest na tom hůře.

K tomu dlužno připojiti, že mzdy amerického dělnictva jsou dnes mnohem vyšší nežli byly před třiceti roky. V roce 1897, kterýž jest uveden v této porovnávací tabulce, bylo ještě v celé zemi cítiti následky "demokratických blahých časů" a zem se počala zotavovati z paniky teprve když republikánská strana ujala se vesla a od té doby hospodářské výrobky počaly v ceně vstoupati a s tím nastalo ovšem také nutné zvýšení cen životních potřeb.

Mzdy dělnictva vstoupaly však jen částečně u poměru s tímto zvýšením cen životních potřeb, neboť v některých odborech práce dělnictvu byla mzda zvýšena, v jiných zůstala ta samá jako v r. 1898, avšak za to ve všech odborech práce přibylo a nyní dělnictvo pracuje daleko více a mnohem stáleji nežli pracovalo za těch slibovaných "blahých časů demokratických" a tak poměry dělnictva jsou daleko lepší nežli byly od r. 1893 do r. 1897.

Vzdor tomu, že cena životních potřeb byla zvýšena, tu dělníkova hlava nešediví dnes starostí, jakým způsobem si tyto životní potřeby má zaopatřiti a hlavně, když k nízké mzdě, která sotva stačila k uhájení bídného živobytí, připojila se často nucená zahálka.

Dělnictvu nedostalo se sice úplného a spravedlivého podílu na republikánské prosperitě, ale vzdor tomu dnes žádný dělník by si jistě nepřál návrat těch laciných životních potřeb z demokratických dob, kteroužto láci muselo však dělnictvo zaplatit velikým několiletým nezaviněným strádáním.

"Kewaunské Listy," které jsou raněny politování hodnou demokratickou slepotou, onehdy psaly, že "dělník jest dnes na tom hůře nežli byl za demokratické správy" a proto bychom jim se vší zdvořilostí odporučovali brožůrku Dělnické statistické kanceláře státu Massachusetts k prostudování.

Zemědělství v čele.

"Pokrok Západu" vždy hájil náhled, že rolnictvo tvoří základní třídu našeho národa, a že proto jest povinností našeho kongresu, aby zájmy této třídy byly chráněny a šetřeny a se zadostučiněním shledáváme z posledního censusu, že názor náš byl správným.

Mezi našimi továrníky a železničními podnikately máme velmi mnoho boháčů a někteří náležejí k nejbohatším mužům této země, avšak porovnáme-li továrníky a železniční podnikatele jako třídy s třídou rolnictva, pak bohatství farmerské třídy representuje daleko větší sumu nežli jmění továrnické a železniční třídy.

V posledně vydaném censovním bulletinu nalézáme podrobnou zprávu o našich průmyslových závodech, jak jevily se tyto v roce 1900, a tu shledáváme, že výrobní kapitál všech těchto závodů, od ocelářského trustu počínaje, až po nejmenší továrničku neobnášel více nežli 10 tisíc milionů. Celý železniční kapitál obnášel $11,892,000,000. Naproti tomu však naše rolnictvo se svým majetkem representuje kapitál $20,574,000,000, tedy skoro tolik jako jest kapitál našich železnic i našich továren dohromady. Z této obrovské sumy representuje 87.6 proc. čili $13,114,492,056 cenu pozemků a dnes cena tato ve skutečnosti jest ještě daleko větší.

Továrnická třída má však větší výtěžek z uloženého svého kapitálu nežli má rolnická třída, kteráž nemá průměrně více užitku nežli 25 centů z každých $1.50, uložených v hospodářství. Avšak hrubý výtěžek rolnické třídy převyšuje onen železniční třídy.

Americké dráhy vykazovaly v r. 1900 $1,501,695,378 hrubého výtěžku, což representovalo 12.6 procenta ze základního kapitálu. Hrubý příjem z farem obnášel v r. 1899 $3,764,177,706, tedy 18.3 proc. z kapitálu, uloženého v našem zemědělství.

Od r. 1850 do r. 1900 kapitál uložený v hospodářství vzrostl o 500 procent v této zemi. Železnice v r. 1850 byly ještě v nepatrných počátcích a není tedy možno učiniti porovnání za celé půlstoletí se zemědělstvím, avšak od r. 1890 do r. 1900 železniční kapitál vzrostl pouze o 18.5 proc., kdežto farmerský kapitál vzrostl o 28.4 procenta.

Dle tohoto důkladně provedeného sčítání američtí farmeři, jako třída, jsou bohatší nežli naši továrníci a železnice dohromady.

Američtí farmeři representují největší třídní bohatství v této zemi, avšak bohatství to utvořeno bylo mozolnou rukou a horkým potem a ne rozvodněním železničních akcií, jako utvořeno bylo namnoze bohatství železniční třídy.

¶ "Slavie" sděluje: Povedeným kvítkem ukázal se býti sazeč Vác. Poustka z Chicaga, kterýž byl něco přes týden zaměstnán také u Slavie. — Že v něm nic dobrého není, seznáno během několika dní, že by ale byl schopen takového činu, jakým se produkoval u zdejšího hostinského p. Fr. Veselého, to by v něm předce byl nikdo nehledal. Pro přílišnou pohodlnost svoji a nepořádnost v práci byl propuštěn již týden zpět, dobrák od kosti, p. Veselý, u něhož se uvelebil, ponechal ho v bytě ještě předešlý týden, než dostane odpověď na listy, kteréž na rozličná místa zaslal. Odměnil se mu za to pěkně. V noci ze soboty na neděli, když všichni po celodenním zaměstnání usnuli, vplížil se bos ze své ložnice do nálevny, zde uloupil zanechané tam drobné peníze $1.00, bedničku doutníků, zlaté péro, stojací hodiny a j. a odebrav se opět tak tiše do své ložnice, zatarasil se tam a oknem skočiv na dvůr, zmizel do krajin neznámých. — Pro p. Veselého je štěstím ještě, že si veliké peníze v tobolce vzal sebou do své ložnice, neb na ty bezpochyby měl zloděj namířeno. Při útěku nejspíše mu bednička překážela a nastrkav si doutníky do kapes, aby si přece na cestě zakouřil, bedničku i s hodinami zahodil, což obé později nalezeno. Zmíněný chlapík není zde v Americe dlouho a pracoval v Chicagu asi přes rok u Katolíka a bydlel u známého p. J. A. Oliveriusa, s nímž prý jest, jak vypravuje, nějak spřízněn. Jest teprve 18 roků stár, ne veliký, trochu zavalitý, měl černé vlasy a hluboký hlas, tak si dejte krajané, na něj pozor, až k vám někde zavítá."

Listárna redakce.

Jistá paní z Nebrasky zaslala na "Pok. Záp." dne 2. srpna dopis s fotografií pro jistého pána, avšak patrně neudala správnou adresu, ježto jí žádný dopis nemůže býti doručen. Žádá se tudíž laskavě o zaslání správné adressy na "Pokrok Západu".

Papírové šípy a šípky.

HRSTKA EPIGRAMŮ.

Naši demokraté.

Před lety moc "kikovali"
na tu velkou láci,
dneska zase nad drahotou
svoji hlavu ztrácí.
Jsou to divní přec patroni
naši demokrati,
jim se nelze na tom světě
nikdy zachovati.

*

Chicagský Plácatel.

Z hlupství lidu a ze špíny
policejních soudů
na Ajšlantě vystavil si
velikánskou boudu.
A ta bouda i s tím "pejprem"
starou pravdu věstí,
že ti hloupí to největší
v světě mají štěstí.

*

České kvartetto.

Přišlo, vidělo a zvítězilo,
tak lze o něm krátce psáti,
vzpomínce je vděčně zachováme,
nežli se k nám zase vrátí.

*

Ta Hlaváčkova armáda.

S velkým křikem zrodila se,
po velikých cílech rozestřela [sítě,
sotva však se narodila,
v krátce zemřela zas, chudák, [na úbytě.

*

Jestli wisconsinští demokraté budou nominovati bývalého senátora Vilase za guvernéra, tu ho budou muset chloroformovati, nebo umluví voliče k smrti, dříve nežli ještě budou mít příležitost pro něj hlasovati.

*

Iowa měla nedávno první mráz, ale ten prý demokratickým kvetoucím nadějím neuškodil. Inu, mráz kopřivu nikdy nespálí.

*

Prohlašuje se, že ruský car se hodlá vzdáti trůnu. Kdy se to stane, to kabelová depeše neprozrazuje a také na tom nezáleží, protože svět na to "kdy" by marně čekal.

*

Samostatnost hezká je věc,
ale v ní též dost se zkusí,
zvláště nyní, když se Kuba
miliony dlužit musí.

*

Anglický král, sedmička, se tuhle vyslovil, že jest upřímně rád, že má Anglie mír. Podíváme-li se na ten kapitální účet, co ji ten mír stál, tu to Edáčkovi rádi věříme.

*

Ačkoli jsou americké trusty kapitalisovány tak vysoko, že ani tolik peněz není na celém světě, tu přece ještě skoro každý týden nějaký nový trust se zrodí. Ovšem, papír snese tak mnoho.

*

Ve Dakotě trust se rodí —
mnozí mu však nevěří,
neb v tom trustu mají býti
zastoupeni farmeři.
Trust takový byl by "all right",
zlá však věc, že farmeři,
vzdor všem starým zkušeno- [stem,
ve svou sílu nevěří.

*

Všechny naše továrny na
hospodářské stroje
tuhle v trustu převelikém
spojily své zdroje.
Učinily prý to jenom
z lásky k farmerovi —
co je na tom slibu pravdy,
budoucnost nám poví.
Ale my té lásce trustu —
krátce to zde díme,
i těm všechněm jeho slibům,
mnoho nevěříme.

*

Tuhle jeden klerk v Indianě zapomněl, že má mít svatbu a klidně stál za "kauntrem" a na svatbu si vzpomněl teprve, až když nevěsta k němu přišla a jemu to připamatovala. Možná, že nyní na ten svatební den bude vzpomínati do smrti.

*

Po celém okresu Saunders,
jedna jde dneska chvála,
že navrhla naše strana
(za) komisaře Doležala.
Nuže, bratří, k dílu ruce,
zač by česká síla stála,
abychom tam nezvolili
komisařem Doležala?

Po nějakých již padesát roků dávaly matky MRS. WINSLOW'S SOOTHING SYRUP dítkám svým v době vzrůstu zubů. Býváte připravovány o klid noční dobou nemocnými dítkami? Pakli ano, pište si ihned o láhev "Mrs. Winslow's Soothing Syrup" k dětskému vzrůstu zubů. Hodnota jeho je neocenitelná. Tento ulehčí malému trpiteli v okamžiku. Přidržujte se ho, matky, neuděláte žádnou chybu. Tento vyléčí průjem, pravidluje střeva a žaludek, předejde větrové kolice, obměkčuje dásně, zmírňuje zánět a dodává občerstvení a sílu celému tělu. "Mrs. Winslow's Soothing Syrup" pro dětskou obměnu zubů má příjemnou chuť a je dělán na předpis jednoho nejznamenitějšího a nejstaršího ženského lékaře a ošetřovatele ve Spojených Státech. Je na prodej u všech lékárníků na celém světě. Cena dvacet pět centů láhev. Vždy žádejte jen "MRS. WINSLOW'S SOOTHING SYRUP."

Předplaťte se na Pokrok Západu, pouze $1.00 ročně.